

מאמר המאיר

על ידי לימוד התורה ואהבת ישראל זוכה האדם לקרני אורה

דאמר במדרש 'נשתתיר קמעא והעבירו על ראשו', דהיינו שנטל הרעה מעל ראשם של ישראל והעבירו על ראשו וממנו נשתתיר הדיו. עכת"ד. ונראה בעומק כוונתו, דמזה שמסר נפשו לטובת כלל ישראל עד שהיה מוכן לקחת על עצמו את צרתם, מזה זכה לקירון עור פנים.

קרני אורה על ידי עקידת התאווה

עוד מצינו בספר אור לשמים (פרשת חקת) שמביא בשם הרבי מלובלין זי"ע על הפסוק (בראשית כ"ג) 'ורא והנה איל אחר נאחז בסבך בקרניו', דרצה לומר, 'הנה איל אחר', כלומר, שחוץ מעקידת יצחק ישנה עוד מין עקידה, והיא 'נאחז בסבך', דהיינו כאשר האדם מסובך בתאוות רעות ומדות רעות ח"ו, ומשרש ועוקר נפשו מסבך זה, זהו גם כן נקרא בחינת עקידה, וזהו שאמר 'בקרניו', מלשון 'כי קרן אור פניו', והיינו שתהל אור עד כסא הכבוד. עכד"ק. והנה, זה לא אפשר רק על ידי התורה הקדושה, שעליה העיד הקב"ה (קידושין ז') 'בראתי יצר הרע בראתי לו תורה תבלין, ובלעדי זה אין אדם יכול לעמוד כנגד היצר המושכו לתאוות רעות.

נמצינו למדים שיש לנו שני אופנים שבהם יכול האדם לזכות לקירון עור פנים: א' על ידי לימוד התורה לשמה באופן המחליש ומבטל את היצר הרע. ב' על ידי מסירות נפש בשביל ישראל. וגם זה יש לרמז בפסוק הנ"ל: 'והנה איל אחר', דהיינו שכאשר האדם מוכן לעקוד את עצמו בשביל אחר, אזי זוכה ל'בקרניו'.

כיסוי העיניים בשעת קריאת שמע שלא להביט בזיו הפנים

ולכשתתבונן תמצא שניהם מרומזים בברכות קריאת שמע שחרית וערבית, דהנה אנו מבקשים בברכת 'אהבת עולם', אחר שאנו מתפללים על דברי תורה 'ונשמח בדברי תורתך וגו' ובהם נהגה יומם ולילה,

בראשית - ברא תיש

'ולכל היד החזקה אשר עשה משה לעיני כל ישראל, בראשית ברא אלקים וגו' (דברים לד יב - בראשית א א). י"ל לקשר סוף התורה לתחילתו, בהקדם מה דאיתא בזוה"ק (תיקון"ז תיקונא תניינא): 'בראשית, נוטריקין בר"א תי"ש, דא אילו דיצחק, וצ"ב.

ופתח דברינו יאיר על פי יסוד דבריו של הרה"ק רבי אשר מראפשיץ זצ"ל שאמר לפרש את הנוסח שאומרים לאחר הלימוד: 'מודה אני לפניך ששמת חלקי מיושבי בית המדרש ולא שמת חלקי מיושבי קרנות', וביאר ש'מודה' מלשון וידוי, דהיינו שאנו מתוודים לאחר הלימוד על שאף על פי שזכינו לשבת בבית המדרש לא הגענו להיות 'מיושבי קרנות' דהיינו מאותם שזוכים לקירון עור פנים וזאת מחמת שעדיין אין אנו לומדים בשלימות כדבעי. עכד"ק.

קרני אורה בזכות מסירות נפש

והנה יש להתבונן, היאך באמת זוכים לקרני אורה? ניחוי אנו, דהנה בתורה הקדושה מצינו שמשה רבינו זכה לקירון עור פנים, ואיתא במדרש (שמו"ד מז): 'ומהיכן נטל קרני ההוד וכו' ר"י בר נחמן בשם ר' שמעון בן לקיש אומר, עד שהיה כותב בקולמוס נשתתיר קמעא, והעבירו על ראשו, וממנו נעשו לו קרני ההוד'. והקשה בספר פרדס המלק, היאך יתכן אצל הקב"ה שישתתיר קצת דיו בקולמוס, וכי כביכול לא שיער את הכמות הנצרכת?! ותירץ, דהנה בפרשת המתאוננים כאשר הראה הקב"ה

למשה רבינו את העונש שהוא עתיד להענישם, ביקש משה רבינו 'ואם ככה את עושה לי הרגני נא הרוג וגו' ואל אראה ברעתי' (במדבר יא טו), ופירש רש"י שם: 'ברעתם היה לו לכתוב, אלא שכינה הכתוב, נמצא שמשה רבינו שינה וכתב י' לבסוף במקום ש' מפני כבודו של ישראל, וזה היה הדיו שנשתתיר בקולמוס, אותו טיפה שהאות ש' יתירה על י', והיינו

מאמר המאיר

'בראשית' - 'ברא תיש', דהיינו שמאחר שבזר האדם עקידה אחרת, בבחינת 'איל אחר', זוכה ל'בקרניו' וממילא צריך לכסות את העיניים. זהו שמביא רש"י ז"ל: 'בראשית', בשביל התורה ובשביל ישראל, דהיינו שענין זה של 'ברא תיש' אפשר לעשותו בשני דרכים, אחד 'בשביל התורה' דהיינו על ידי לימוד התורה לשמה המביא להתגברות היצר ולשבירת התאוות, ושנית 'בשביל ישראל' דהיינו על ידי אהבת ישראל עזה ומסירות נפש בשביל השני. דאז זוכים שיחד הקב"ה שמו עלינו ויהיה 'ה' אלוהינו ה' אחד'.

ואפשר להעמיס זה בפסוק בתהלים (קיד ד): 'זרח בחושך אור', למי זורח אור?, 'לישרים', למי שעוסק בפיקודי ה' ישרים, או למי שהוא 'חנן ורחום וצדיק' ומסר נפשו גופו וממונו בעד ישראל.

'כתנות אור' בתורתו של רבי מאיר

ובזה יש לפרש מה דאיתא במדרש (בר"ר כ"ט) 'בתורתו של רבי מאיר מצאו כתוב כתנות אור', דהיינו שרבי מאיר זכה למדרגה זו ש'עור' פניו נתחלף לו ב'אור', וכל כך למה? לפי שהיו בו שני מדות הללו, חדא - שהיה עוסק בתורה לשמה יומם ולילה, וגם שמסר נפשו בעד ישראל, כמובא בירושלמי (סוטה פ"א ה"ד) שהסכים לבזות את עצמו בפרהסיא שתירק אשה בעיניו ובלבד שישכון שלום בין איש לאשתו.

בכח השבת אפשר לצאת מכל צרה ויגון

מעשה שהיה באחד מחסידיו של הרה"ק מנעשכ"ז זצ"ל שהיה לו בן יחיד שנולד לו לעת זקנותו, ויהי היום והילד חלה, הרופאים עשו כל אשר בידם אך לא בישור טובות לבני המשפחה, אבי הילד לא התמהמה ויצא מיד לדרכו לנעשכ"ז, והגיע לשם בערב שבת לפנות ערב, הוא נכנס מיד אל הרה"ק ליטול שלום ובכה לפניו במר לבו על בנו יחידו, אולם הרה"ק ענה לעומתו 'שבת! שבת!' ותיכף פנה להדליק את הנרות ולקבל את השבת.

אחר עריכת השולחן בליל שבת יצאו החסידים במחול כנהוג, והנה גם אותו חסיד השתתף והיה מפוזר ומרקד בכל עוז וכל סימני צער וחרדה אינם ניכרים על פניו, אחד מן החבורה שידע על הצרה השוכנת בביתו ניגש ושאלו 'מה עם בנך? האם כבר הבריא?', אך הלה השיבו: 'הלא שבת היום!', והמשיך לרקד.

אחר הריקודים שאלו חבירו ותמה בפניו: 'מאימתי נעשית בעל מדרגה כזו? כיצד אתה יכול לרקוד כאשר בנך יחידך מוטל על ערש דיו?' השיב לו החסיד: הבה ואספר לך דברים כהוויית: לפני חמש עשרה שנה הייתי פה בשבת בראשית, והרה"ק אמר אז תורה על קין והבל, ובין הדברים אמר שכאשר חטא קין והרג את הבל גזר עליו הקב"ה 'נע' ונד תהיה בארץ' (בראשית ד יב-טז), נע היינו ברוחניות, ונד היינו בגשמיות, כלומר שיהיה מנוחה מב' העולמות, אך קין התחנן לפני הקב"ה ואמר 'גדול עוונתי מנשוא', לא אוכל לסבול עונש כבד כזה, ריחם עליו הקב"ה והניח לו מחצה, 'וישב בארץ נד', דהיינו שאת העולם הזה החזיר לו הקב"ה והטיב לו בגשמיות, אך מרוחניות נשאר מנוחה.

אולם קין עדיין לא הונח לו בהכי טענו: אם תתן לי חיים רק של גשמיות בלי שום חלוחית של רוחניות 'והיה כל מוצאי יהרגני', כל מה שימצא אותי, איזה תקלה או צער כך שהוא יטול ממני את חיותי, מאחר שאין לו שום תענוג רוחני להחיות את נפשי, והקב"ה קיבל את טענתו של קין 'וישם ה' לקין אות', ואותו 'אות' הוא שבת קודש, שבכח קדושת השבת יכול האדם להתחזק ולצאת מכל הדאגות 'לבלתי הכות אותו כל מוצאו'. והנה כאשר באתי אל הרה"ק בערב שבת הייתי תפוס כל כולי בצרת, אולם כשהשיב לי 'שבת! שבת!', נזכרתי באותו דבר תורה שאמר לפני שנים רבות ועל ידי זה התיישב דעתי בקרבי לאט לאט עד שכבר הייתי יכול לרקד בשמחה שלימה.

אחר השבת הגיע שליח לבשר שהילד יצא מכלל סכנה, אז נענה הרה"ק מנעשכ"ז ואמר לחסידים: 'כאשר הגיע אלי אותו חסיד ראיתי מיד שנגזרה גזירה על הילד שיסתלק ואין בידי לעשות מאומה, לפיכך אמרתי לו 'שבת! שבת!', ובכח זה פעלתי שיזכר בדברים אלו שאמרנו אז, ואכן אותו חסיד נהג בחכמה ורקד ושמח משך כל השבת עד שהשבת בעצמה באה לפני הקב"ה ללמד עליו זכות ולבקש על בנו ועל ידי זה נגאל ממות לחיים'.

ובזה יש לפרש (שמות לא טז): 'לעשות את השבת לדורותם', דהיינו שבכח קדושת השבת אפשר להמשיך חיות לדורות הבאים.

אנו מסיימים 'ואהבתך אל תסיר ממנו לעולמים', דהיינו שאנו מבקשים שזוכה על ידי התורה הקדושה להתגבר על יצרנו בכדי שנהיה תמיד במדינת אהוב ונחמד ולא תסור אהבתו יתברך ממנו לעולמים, ולכן תיכף אחר כך מכסים את העיניים ואומרים 'שמע ישראל' להורות שעל ידי שמתגבר האדם על יצרו ועוקד את תאוותיו לכבודו יתברך שמו, זוכה לקרני אורה עד שאי אפשר להסתכל בפניו, כמו שהיה אצל משה רבינו.

ועל דרך זה יש לפרש גם בברכת אהבה רבה, שמסיימים ואומרים 'הבוחר בעמו ישראל באהבה', דהיינו שהוא בוחר בהם כשהם באהבה ואחזה זה עם זה, ואין ביניהם מחלוקת ופירוד, ואחר כך מכסים את העיניים ביד, להורות שכאשר אהבת ישראל גדולה כל כך עד שכל אחד מוכן למסור את נפשו בעד השני זוכים לקרני אורה וכו"ל.

זיו מבהיק כאור יום בשביל התורה ובשביל ישראל

ובזה יש לפרש: 'ולכל היד החזקה ולכל המורא הגדול אשר עשה משה לעיני כל ישראל', דהיינו שזהו הענין שכל איש ישראל מניח את היד 'לעיני כל ישראל' בשעה שמקבלים עול מלכותו יתברך שמו ומוראו ואומרים את ששת התיבות 'שמע ישראל ה' אלוהינו ה' אחד' המרומזים בתיבת 'בראשית' [ברא שית, שש תיבות של שמע]. כי

ליטול חלק בהוצאת הגליון ולהארות והערות או לקבל הגליון, ניתן לפנות gilyonhamier@gmail.com

דפוס והוצאה לאור

דפוס מלכות בארה"ק
עוסק בבר מזה שנים
בהדפסת ספרים באיכות
ובמהירות הנדרשת

עימוד - גראפיק - הדפסה - שופינג

מיוחד
לעת הצורך
הדפסה של
2 ימים

הוצאה לאור
עריכה • עימוד • הדפסה

חדש!!!
הדפסת
ספרים גם
בכמות
קטנה

עריכה

גליון זה ועוד ספרים וגליונות רבים וחשובים נערכו ע"י עורכי מלכות הוצאה לאור בארה"ק
צוות אברכים תלמידי חכמים
שידם רב להם
במבמני התורה והחסידות